

مخاطبان: گروه های مختلف دانشکده پیراپزشکی، بهداشت، توانبخشی، داروسازی
ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: چهارشنبه 12-14

عنوان درس: اصول و مبانی مدیریت خطر بلایا
تعداد واحد: (یا سهم استاد از واحد) دو واحد
زمان ارائه درس: (روز، ساعت و نیمسال تحصیلی)
مدرس: دکتر وحید قنبری (دکترای سلامت در حوادث و بلایا)
درس و پیش نیاز: ندارد

هدف کلی درس :

اهداف کلی جلسات : (جهت هر جلسه یک هدف)

- 1- آشنایی با کلیات، مفاهیم، واژه ها، اهمیت و ضرورت مدیریت حوادث و بلایا
- 2- آشنایی با مخاطرات طبیعی در جهان و ایران
- 3- آشنایی با مخاطرات انسان ساخت و فناوریانه در جهان و ایران
- 4- آشنایی با شیوه های پیشگیری و کاهش آسیب ناشی از وقوع بلایا
- 5- آشنایی با شیوه های ارتقای آمادگی عملکردی برای پاسخگویی موثر به بلایا و حوادث
- 6- آشنایی با شیوه های مدیریت و پاسخ موثر در بلایا و حوادث
- 7- آشنایی با بازیابی پس از بلایا و برگشت به حالت بهتر از قبل
- 8- آشنایی با بیماری های شایع در شرایط اضطراری و نقش بهداشت عمومی در پیشگیری و کنترل آنها
- 9- آشنایی با اثرات روانشناختی بلایا و حمایت های روانی اجتماعی
- 10- آشنایی با ساختار فرماندهی
- 11- آشنایی با اصول ارتباطات خطر در بلایا
- 12- آشنایی با اصول تریاز در بلایا

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

هدف کلی جلسه اول: کلیات، مفاهیم، واژه ها، اهمیت و ضرورت مدیریت حوادث و بلایا

اهداف ویژه جلسه اول:

در پایان دانشجو قادر باشد

1-1- آشنایی با مفاهیم خطر، مخاطره، مخاطره طبیعی، مخاطره انسانساخت، آسیب پذیری، حادثه، سانحه، فوریت، بلا، فاجعه، پیشگیری، ارزیابی خطر، کاهش خطر، کاهش آسیب، تاب آوری، آمادگی، ظرفیت، پاسخگویی، بازیابی، بازتوانی، مدیریت خطر، مدیریت حوادث و بلایا یا مدیریت بحران

1-2- آشنایی اجمالی با انواع بلایا

1-3- چرخه مدیریت حوادث و بلایا

هدف کلی جلسه دوم: آشنایی با چرخه مدیریت بحران و اصول برنامه ریزی برای بلایا

اهداف ویژه جلسه دوم:

در پایان دانشجو قادر باشد

1-2- اصول کاهش خطر بلایا و اهداف آن را شرح دهد.

2-2- مراحل مدیریت بحران و اقدامات مرتبط با هر مرحله را شرح دهد

3-2- مراحل برنامه ریزی برای مقابله با حوادث و بلایا را شرح دهد

هدف کلی جلسه سوم: آشنایی با مخاطرات طبیعی در جهان و ایران

اهداف ویژه جلسه سوم:

در پایان دانشجو قادر باشد

1-3- آشنایی با انواع مخاطرات طبیعی

2-3- آشنایی با طبقه بندی بین المللی و معیارهای مورد استفاده در آن

3-3- آشنایی با وضعیت وقوع انواع بلایا و حوادث طبیعی شایع در سطح جهان و تحلیل روند آن

4-3- آشنایی با وضعیت وقوع انواع بلایای طبیعی شایع در سطح کشور و تحلیل روند آن

5-3- آشنایی با اثرات و پیامدهای مخاطرات طبیعی بر ابعاد گوناگون سلامتی، زیرساخت ها، اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و ... جامعه

هدف کلی جلسه چهارم: آشنایی با مخاطرات انسان ساخت و فناورانه در جهان و ایران

اهداف ویژه جلسه چهارم:

در پایان دانشجو قادر باشد

1-4- آشنایی با انواع مخاطرات تکنولوژیک و انسان ساخت

2-4- آشنایی با طبقه بندی بین المللی مخاطرات انسان ساخت و معیارهای مورد استفاده در آن

3-4- آشنایی با وضعیت وقوع انواع مخاطرات انسان ساخت شایع در سطح جهان و تحلیل روند آن

4-4- آشنایی با وضعیت وقوع انواع مخاطرات انسان ساخت شایع در سطح کشور و تحلیل روند آن

5-4- آشنایی با اثرات و و پیامدهای مخاطرات تکنولوژیک بر سلامتی، زیرساخت ها، اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و ...) بر جامعه و تحلیل روند آن

هدف کلی جلسه پنجم:

اهداف ویژه جلسه پنجم: آشنایی با شیوه های پیشگیری و کاهش آسیب ناشی از وقوع بلایا

در پایان دانشجو قادر باشد

1-5- آشنایی با مفهوم، اهمیت و ضرورت و اهداف کاهش آسیب ناشی از وقوع مخاطرات و بلایا

2-5- آشنایی با شیوه های کاهش آسیب ناشی از وقوع مخاطرات و بلایا

3-5- آشنایی با شیوه های کاهش آسیب سازه ای

4-5- آشنایی با شیوه های کاهش آسیب غیرسازه ای

5-5- آشنایی با شیوه های کاهش آسیب ناشی از وقوع مخاطرات و بلایا در مراکز بهداشتی و درمانی

هدف کلی جلسه ششم: آشنایی با شیوه های ارتقای آمادگی عملکردی برای پاسخگویی موثر به بلایا و حوادث

اهداف ویژه جلسه ششم:

در پایان دانشجو قادر باشد

1-6- آشنایی با مفهوم، اهمیت و ضرورت و اهداف آمادگی برای پاسخگویی به حوادث و بلایا

2-6- آشنایی با شیوه های آمادگی برای پاسخگویی به حوادث و بلایا

3-6- آشنایی با شیوه های طراحی و تدوین مکانیزم پاسخگویی

4-6- آشنایی با شیوه های هشدار سریع

5-6- آشنایی با شیوه های مدیریت اطلاعات

6-6- آشنایی با شیوه های هماهنگی های بین بخشی

هدف کلی جلسه هفتم: آشنایی با شیوه های مدیریت و پاسخ موثر در بلایا و حوادث

اهداف ویژه جلسه هفتم:

در پایان دانشجو قادر باشد

1-7- آشنایی با اصول تدوین برنامه پاسخ در بلایا

- 2-7- آشنایی با کارکرد واحدهای مختلف سازمان های بهداشتی در بلایا
- 3-7- آشنایی با حداقل ضروریات (آب، مواد غذایی، مواد بهداشتی) برای بقای در بلایا
- 4-7- آشنایی با کیف اضطراری خانواده در بلایا
- هدف کلی جلسه هشتم: آشنایی با بازیابی پس از بلایا و برگشت به حالت بهتر از قبل**
- اهداف ویژه جلسه هشتم:**
- در پایان دانشجو قادر باشد**
- 1-8- آشنایی با مفهوم بازیابی و توانبخشی در بلایا
- 2-8- آشنایی با ابعاد بازیابی جامعه پس از بلایا
- 3-8- شرح اقدامات ضروری برای کمک به بازیابی جامعه پس از بلایا
- هدف کلی جلسه نهم: آشنایی با بیماری های شایع در شرایط اضطراری و نقش بهداشت عمومی در پیشگیری و کنترل آنها**
- اهداف ویژه جلسه نهم:**
- در پایان دانشجو قادر باشد**
- 1-9- آشنایی با انواع بیماری های شایع در شرایط اضطراری
- 2-9- آشنایی با انواع بیماری های منتقله از آب آلوده
- 3-9- آشنایی با انواع بیماری های منتقله از غذا
- 4-9- آشنایی با انواع بیماری های منتقله از طریق ناقلین
- 5-9- آشنایی با سایر انواع بیماری های شایع واگیر و غیر واگیر در شرایط اضطراری
- هدف کلی جلسه ده: آشنایی با اثرات روانشناختی بلایا و حمایت های روانی اجتماعی**
- اهداف ویژه جلسه ده:**
- در پایان دانشجو قادر باشد**
- 1-10- آشنایی با مفهوم، اهمیت و ضرورت پرداختن به اثرات روانشناختی بلایا و لزوم حمایت های روانی اجتماعی در حوادث و بلایا
- 2-10- آشنایی با انواع اثرات حاد روانشناختی در حوادث و بلایا
- 3-10- آشنایی با انواع اثرات مزمن / دراز مدت/ تاخیری روانشناختی در حوادث و بلایا
- 4-10- آشنایی با فرایند واکنش بازماندگان با سوگ
- 5-10- آشنایی با انواع استرس ها و شیوه های مدیریت استرس فردی در نیروهای پاسخگو به بحران
- 6-10- آشنایی با انواع اقدامات مناسب برای حمایت روانی از آسیب دیدگان و بازماندگان
- 7-10- آشنایی با انواع اقدامات مناسب برای حمایت اجتماعی از آسیب دیدگان و بازماندگان
- هدف کلی جلسه یازده: ضرورت و اهداف سامانه فرماندهی سانحه در حوادث و بلایا**
- اهداف ویژه جلسه یازده:**
- در پایان دانشجو قادر باشد**
- 1-11- آشنایی با اصول و مبانی سامانه فرماندهی سانحه در حوادث و بلایا
- 2-11- آشنایی با کارکردهای سامانه فرماندهی سانحه در حوادث و بلایا
- 3-11- آشنایی با فرصت ها و چالش های پیش روی استقرار سامانه فرماندهی سانحه در حوادث و بلایا
- هدف کلی جلسه دوازده: اصول ارتباط خطر در بلایا**
- اهداف ویژه جلسه دوازده:**
- در پایان دانشجو قادر باشد**

- 12-1- آشنایی با اهمیت اطلاعات در بلایا
- 12-2- آشنایی با اصول برقراری ارتباط با مردم و رسانه ها در بلایا
- 12-3- آشنایی با چگونگی مقابله با پیامدهای ناشی از افزایش اطلاعات در بلایا
- هدف کلی جلسه سیزده: اصول تریاژ در بلایا**

اهداف ویژه جلسه سیزده:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 13-1- آشنایی با مبانی تریاژ
- 13-2- آشنایی با معیارهای اولویت بندی بیماران در بلایا
- 13-3- آشنایی با الگوی تریاژ بیماران در بلایا
- هدف کلی جلسه چهارده: آشنایی با اصول و مبانی احیای پایه**

اهداف ویژه جلسه چهارده:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 14-1- اصول احیای پایه را توضیح دهد
- 14-2- زنجیره حیات را شرح دهد
- 14-3- مراحل احیای پایه را شرح دهد

هدف کلی جلسه پانزده:

اهداف ویژه جلسه پانزده:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 15-1- آشنایی با علل بروز آتش سوزی در مراکز بهداشتی درمانی
- 15-2- آشنایی با انواع خاموش کننده های و موارد استفاده آنها
- 15-3- آشنایی با نحوه استفاده از انواع خاموش کننده ها

هدف کلی جلسه شانزده:

اهداف ویژه جلسه شانزده:

در پایان دانشجو قادر باشد

- 16-1- آشنایی با مفهوم خود مراقبتی در بلایا
- 16-2- آشنایی با پیامدهای روانی و جسمی شرکت در پاسخ گویی به بلایا
- 16-3- آشنایی با راهکارهای خود مراقبتی در بلایا

منابع:

1. اردلان ع، خانکه ح ر، مهرابی توانا ع، نجاتی ا، درسنامه سلامت در حوادث و بلایا، مهرراوش، تهران، 1395.
2. اردلان ع، مرادیان م، برنامه پاسخ نظام سلامت به حوادث و بلایا، آذر برزین، تهران، 1395.
3. خانکه ح ر و همکاران، اصول و مبانی مدیریت خطر بلایا، جامعه نگر، تهران 1402.

روش تدریس:

سخنرانی، فیلم، بحث گروهی

وسایل آموزشی:

پاورپوینت، فیلم،

سنجش و ارزشیابی

آزمون	روش	سهم از نمره کل (ر حسب درصد)	تاریخ	ساعت
کوئیز	تکلیف کلاسی	10 درصد	////////////////////	////////////////////
آزمون میان ترم				
آزمون پایان ترم	آزمون چهار جوابی	60 درصد		
حضور فعال در کلاس		10 درصد		

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو: • حضور فعال در کلاس درس • استفاده به موقع از پادکست های بارگزاری شده در سامانه نوید • انجام تکالیف محوله		
نام و امضای مدرس: دکتر وحید قنبری	نام و امضای مدیر گروه: دکتر افشین گودرزی	نام و امضای مسئول EDO دانشکده: محمد رسول توحید نیا
تاریخ تحویل: 1404/06/27	تاریخ ارسال: 1404/6/29	تاریخ ارسال :

جدول زمانبندی درس اصول و مبانی خطر بلایا
روز و ساعت جلسه : شنبه ها 14-16

جلسه	تاریخ	موضوع هر جلسه	مدرس
1	1404/06/29	کلیات، مفاهیم، واژه ها، اهمیت و ضرورت مدیریت حوادث و بلایا	دکتر وحید قنبری (مجازی)
2	1404/07/05	آشنایی با چرخه مدیریت بحران و اصول برنامه ریزی برای بلایا	دکتر وحید قنبری (مجازی)
3	1404/07/12	آشنایی با مخاطرات طبیعی در جهان و ایران	دکتر وحید قنبری (مجازی)
4	1404/07/19	آشنایی با مخاطرات انسان ساخت و فناوریانه در جهان و ایران	دکتر وحید قنبری (مجازی)
5	1404/07/26	آشنایی با شیوه های پیشگیری و کاهش آسیب ناشی از وقوع بلایا	دکتر وحید قنبری (مجازی)
6	1404/08/03	آشنایی با شیوه های ارتقای آمادگی عملکردی برای پاسخگویی موثر به بلایا و حوادث	دکتر وحید قنبری (مجازی)
7	1404/08/10	آشنایی با شیوه های مدیریت و پاسخ موثر در بلایا و حوادث	دکتر وحید قنبری (مجازی)
8	1404/18/17	آشنایی با بازیابی پس از بلایا و برگشت به حالت بهتر از قبل	دکتر وحید قنبری (مجازی)
9	1404/08/24	آشنایی با بیماری های شایع در شرایط اضطراری و نقش بهداشت عمومی در پیشگیری و کنترل آنها	دکتر وحید قنبری (مجازی)
10	1404/09/01	آشنایی با اثرات روانشناختی بلایا و حمایت های روانی اجتماعی	دکتر وحید قنبری (مجازی)
11	1404/09/08	سامانه فرماندهی سانحه در حوادث و بلایا	دکتر وحید قنبری (مجازی)
12	1404/09/15	ارتباط خطر در بلایا	دکتر وحید قنبری (مجازی)

جلسه	تاریخ	موضوع هر جلسه	مدرس
13	1404/09/22	ترياز در بلايا	دکتر وحید قنبری (مجازی)
14	1404/09/29	احیای پایه	دکتر وحید قنبری (مجازی)
15	1404/10/06	اطفای حریق در مراکز بهداشتی درمانی	دکتر وحید قنبری (مجازی)
16	1404/10/13	اصول خود مراقبتی در بلايا	دکتر وحید قنبری (مجازی)

جدول بلوپرینت EDC							
رتبه علمی: استادیار			نام گروه آموزشی: فوریت پزشکی			تعداد سوال: 35	
جدول بلوپرینت آزمون: اصول و مبانی مدیریت خطر بلایا نیمسال تحصیلی : اول 1404-1405 دانشکده: پیراپزشکی گروه آموزشی: فوریت پزشکی.							
ردیف	عنوان محتوای آموزشی	مدت زمان آموزش (ساعت)	درصد زمان اختصاص داده شده	تعداد سؤالات	تعداد سؤالات مربوط به هر یک از سطوح اهداف یادگیری		
					حیطه ی شناختی	حیطه ی مهارتی	حیطه ی نگرشی
1	کلیات، مفاهیم، واژه ها، اهمیت و ضرورت مدیریت حوادث و بلایا	120 دقیقه	1 جلسه تئوری	2	1		1
2	آشنایی با چرخه مدیریت بحران و اصول برنامه ریزی برای بلایا	120 دقیقه	1 جلسه تئوری	2	1		1
3	آشنایی با مخاطرات طبیعی در جهان و ایران	120 دقیقه	1 جلسه تئوری	2	1	1	
4	آشنایی با مخاطرات انسان ساخت و فناوریانه در جهان و ایران	120 دقیقه	1 جلسه تئوری	2	1	1	
5	آشنایی با شیوه های پیشگیری و کاهش آسیب ناشی از وقوع بلایا	120 دقیقه	1 جلسه تئوری	2	1	1	
6	آشنایی با شیوه های ارتقای آمادگی عملکردی برای پاسخگویی موثر به بلایا و حوادث	120 دقیقه	1 جلسه تئوری	2	2		
7	آشنایی با شیوه های مدیریت و پاسخ موثر در بلایا و حوادث	120 دقیقه	1 جلسه تئوری	2	2		
8	آشنایی با بازیابی پس از بلایا و برگشت به حالت بهتر از قبل	120 دقیقه	1 جلسه تئوری	2	1		1
9	آشنایی با بیماری های شایع در شرایط اضطراری و نقش بهداشت عمومی در	120 دقیقه	1 جلسه تئوری	2	1		1

						پیشگیری و کنترل آنها	
	1	1	2	1 جلسه تئوری	120 دقیقه	آشنایی با اثرات روانشناختی بلایا و حمایت های روانی اجتماعی	10
1		1	2			سامانه فرماندهی سانحه در حوادث و بلایا	11
	1	1	2	1 جلسه تئوری	120 دقیقه	ارتباط خطر در بلایا	12
	1	1	2	1 جلسه تئوری	120 دقیقه	تربیت در بلایا	13
	1	1	2	1 جلسه تئوری	120 دقیقه	احیای پایه	14
	1	1	2	1 جلسه تئوری	120 دقیقه	اطفای حریق در مراکز بهداشتی درمانی	15
	1	1	2	1 جلسه تئوری	120 دقیقه	اصول خود مراقبتی در بلایا	16